

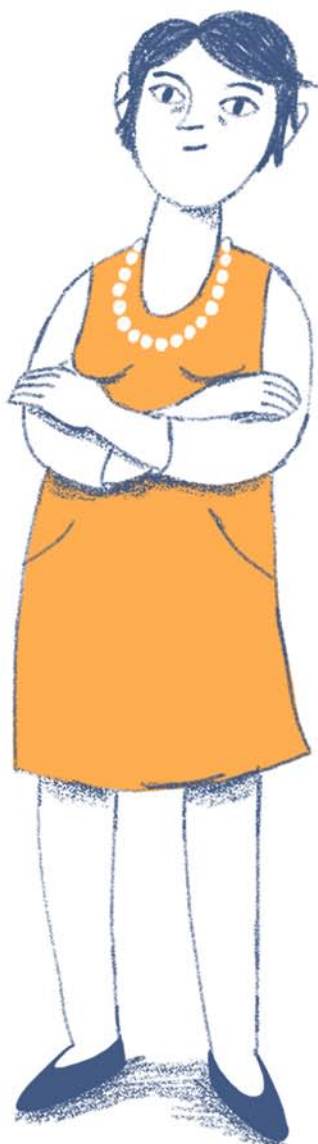
Opakujeme doma občanku a základy společenských věd

Rozhodli jsme se s mými kolegy zkusit s Vámi, velkými i malými, zopakovat základy společenských věd. Ze dne na den se život kolem nás stal jednou velkou učebnicí občanské výchovy a najednou si uvědomujeme, že život kolem nás není učebnice, ale skutečnost. Až jednoho dne šíření zákeřné nemoci pomine, budeme potřebovat hodně vědět, co můžeme, co nemusíme, na co máme právo a jak se odpovědně chovat ve svém životě. Tohle všechno Vás občanská výchova a základy společenských věd učí. Že jste si toho nevšimli? Pokusíme se Vám to ukázat.

ETIKA

Otázky dobra a zla nás přitahují odedávna, vzpomeňte si třeba jenom na pohádky z dětství. To bylo naše první setkání s dobrem a zlem. Potřeba vysvětlit si, co je dobro a zlo, dala vzniknout disciplíně, kterou učenci nazvali etika. Zájem o otázky dobra a zla vedl lidi ke kladení otázek například tohoto typu: Jak mám v životě jednat? Co je pro mě a mou rodinu dobré, a co je špatné?

První filozofové si kladli otázky týkající se pozorování světa kolem sebe. Nepřemýšleli o tom, proč slunce vychází a zapadá. Mytický příběh nad těmito věcmi neuvažoval, protože věděl o bohu Héliovi. Ale později se filozofové začali ptát na složitější věci. Třeba jak vznikl svět? A objevuje se logos, který je vysvětlitelný lidským rozumem. Říkáme tomu přechod od chaosu k řádu.

Všichni jsme se narodili ve společnosti a velkou část svých názorů jsme získali v rodině a ve společenství, ve kterém žijeme. Po vzoru starověkých učenců si můžeme také my položit některé filozofické otázky:

Jací lidé doopravdy jsou: sobečtí a chamtiví, nebo laskaví a štedří?

Co je to štěstí?

Jak poznáme, že je něco krásné?

Co je spravedlivé?

Zodpovězte si na otázky i písemně. Položte je také svým kamarádům, rodičům a příbuzným, zaznamenejte si jejich odpovědi.

Etika souvisí s charakterem, zodpovědností a respektem. Charakter, velmi zjednodušeně řečeno, je vztah člověka k sobě samému, vztah člověka k druhým lidem a vztah člověka ke svému okolí (k práci, k životnímu prostředí). Respekt je ohled k vlastní osobě, právům a důstojnosti všech ostatních a ohled k životnímu prostředí. Zodpovědnost je nárok na sebe; je to jistota, že se na druhého můžeme spolehnout, že nás v určité situaci podrží, že mu můžeme něco svěřit.